

شورای امنیت سازمان ملل متحد

تحریم و حقوق بشر

مؤلف:

دکتر مهرداد فلاح اسدی

با حیا

دکتر سید جمال سبفی

دانشیار دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی

بوسه مطامعات و پژوهشهای حقوق

تهران - 1394

سرشناسه : فلاح‌اسدی، مهداد، ۱۳۶۳ -
 عنوان و نام پدیدآور : شورای امنیت سازمان ملل متحد: تحریم و حقوق بشر / مولف مهداد فلاح‌اسدی؛ با
 دیباچه سیدجمال سیفی.
 مشخصات نشر : تهران: موسسه مطالعات و پژوهشهای حقوقی شهر دانش، ۱۳۹۴.
 مشخصات ظاهری : ۴۵۴ ص.
 شابک : 978-600-7077-88-7 ریال ۳۰۰۰۰۰

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت : ص.ع. به انگلیسی: Mahdad Fallah Assadi. The UN security council:
 sanctions and human rights
 یادداشت : کتابنامه: ص. [۴۲۵] - ۴۴۹؛ همچنین به صورت زیرنویس.
 موضوع : سازمان ملل متحد. شورای امنیت
 موضوع : سازمان ملل متحد. شورای امنیت - قطعنامه‌ها
 موضوع : تحریم (حقوق بین‌الملل)
 موضوع : حقوق بشر
 شناسه افزوده : سیفی، سیدجمال، ۱۳۳۳ -، مقدمه‌نویس
 رده بندی : 1394 9ش8ف/JZ50067
 شناسه افزوده : 341/232
 رده بندی کنگره : ۳۹۷.۶۹۱

با مراجعه به فروشگاه اینترنتی شهردانش از مزایای خرید آنلاین و تخفیف ویژه برخوردار شوید.

www.shahredanesi.com

عنوان : شورای امنیت سازمان ملل متحد: تحریم و حقوق بشر
 نویسنده : فلاح‌اسدی، مهداد، ۱۳۶۳ -
 ناشر : تهران: موسسه مطالعات و پژوهشهای حقوقی شهر دانش، ۱۳۹۴.
 نوبت چاپ : اول
 تاریخ چاپ : 1394
 شمارگان : 1000
 شابک : 978-600-7077-88-7
 بها : 30.000 تومان

حق چاپ محفوظ است.

تهران - خیابان کریم خان زند - خیابان سنایی - خیابان نهم - خیابان گیلان - پلاک 5
 کدپستی 1585743111 صندوق پستی: 15875/4539 تلفن: 88811581 نمابر: 88811580
 Website: www.sdil.ac.ir Email: publication@sdil.ac.ir

فهرست اختصاری مطالب

صفحه	عنوان
۲۵	دیاچه
۲۹	مقدمه
۳۹	بخش اول: شورای امنیت: اختیارات و محدودیت‌ها
۴۱	فصل اول- ماهیت، اختیارات و کارکردها
۴۱	مبحث اول- شورای امنیت: رکن اصلی ملل متحد در حفظ صلح و امنیت بین‌المللی
۴۲	مبحث دوم - اختیارات شورای ملل متحد
۵۵	فصل دوم- موانع و محدودیت‌ها
۵۵	مبحث اول- شورای امنیت: رکن سیاسی به رعایت حقوق بین‌الملل
۵۶	مبحث دوم- محدودیت‌ها و معیارهای پیش‌بینی شده در منشور ملل متحد
۱۲۹	مبحث سوم- محدودیت‌ها و معیارهای خارج از منشور
۲۰۶	مبحث چهارم- برآیند مباحث بخش اول
۲۱۱	بخش دوم: شورای امنیت: مبانی اعمال تحریم‌ها و رژیم تحریمات، نقض حقوق بشر
۲۱۱	فصل اول: مبانی اعمال تحریم‌ها و ساز و کارهای نظارتی
۲۱۳	مبحث اول- تعریف و مفهوم تحریم
۲۱۵	مبحث دوم- هدف از اعمال تحریم‌ها
۲۱۷	مبحث سوم- خاستگاه تاریخی و تکامل تدریجی قواعد حقوقی ناظر بر تحریم‌ها
۲۲۵	مبحث چهارم- رویه شورای امنیت در استناد به ماده ۴۱ و فصل هفتم منشور
۲۲۶	مبحث پنجم- تدابیر فهری مذکور در ماده ۴۱ منشور و اقسام تدابیر قهری و تحریم‌ها

۲۲۹.....	مبحث ششم- کمیته های تحریم و نظارت بر اجرای تحریم ها
۲۳۷.....	فصل دوم: رژیم تحریم ها و نقض حقوق بشر.....
۲۴۷.....	مبحث اول- تحریم ها از ۱۹۴۵ تا کنون.....
.....	مبحث دوم- قطعنامه های تحریمی، رژیم تحریم ها و اثرات سوء آن بر
۲۳۸.....	حقوق بشر.....
۴۱۰.....	مبحث سوم- برآیند مباحث بخش دوم.....
۴۱۳.....	نتیجه گیری.....
۴۲۵.....	منابع.....

فهرست تفصیلی مطالب

صفحه	عنوان
۷	تقدیر و تشکر
۲۵	دبیر
۲۹	مقدمه
۲۹	الف) آشنایی سخن
۳۱	ب) بیان مسأله و طرح موضوع
۳۲	ج) سوالات و فرصت تحقیق
۳۳	د) اهمیت موضوع و ضرورت طرح آن
۳۴	هـ) اهداف تحقیق
۳۵	و) سوابق و نوآوری تحقیق
۳۵	ز) روش تحقیق
۳۶	ح) مشکلات تحقیق
۳۷	ط) سازماندهی تحقیق
۳۹	بخش اول: شورای امنیت: اختیارات و محدودیت‌ها
۴۱	فصل اول - ماهیت، اختیارات و کارکردها
۴۱	مبحث اول - شورای امنیت: رکن اصلی ملل متحد در حفظ صلح و امنیت بین‌المللی
۴۲	مبحث دوم - اختیارات شورا طبق منشور ملل متحد
۴۳	بند اول - ماده ۲۴ منشور
۴۴	بند دوم - فصل ششم منشور: حل و فصل مسالمت آمیز اختلافات
۴۶	بند سوم - فصل هفتم منشور: اقدام در موارد تهدید علیه صلح، نقض صلح و عمل تجاوز
۵۵	فصل دوم - موانع و محدودیت‌ها
۵۵	مبحث اول - شورای امنیت: رکن سیاسی، متعهد به رعایت حقوق بین الملل

- مبحث دوم- محدودیت ها و معیارهای پیش بینی شده در منشور ملل متحد..... ۵۶
- بند اول- مقدمه منشور..... ۵۶
- بند دوم- ماده ۱ منشور..... ۵۹
- گفتار اول- بند ۱ ماده ۱ منشور..... ۵۹
- قسمت اول- ابهام در بند ۱ ماده ۱ و لزوم رجوع به کارهای مقدماتی..... ۶۰
- الف- اختلاف نظر در مورد نحوه اشاره به عبارت «اصول عدالت و حقوق بین الملل»..... ۶۳
- ب- نظرات و پیشنهادات دولت هلند..... ۶۵
- ج- پیشنهاد دولت استرالیا..... ۶۷
- د- پیشنهاد دولت بولیوی..... ۶۷
- ه- موضع دولت ایالات متحده آمریکا..... ۶۸
- قسمت دوم- دکترین..... ۶۹
- گفتار دوم- بند ۲ ماده ۱ منشور..... ۷۲
- گفتار سوم- بند ۲ ماده ۱ منشور..... ۸۳
- بند سوم- ماده ۲ منشور..... ۹۰
- گفتار اول- بند ۲ ماده ۲ منشور..... ۹۰
- بند چهارم- ماده ۲۴ منشور..... ۱۰۱
- بند پنجم- ماده ۲۵ منشور..... ۱۰۵
- گفتار اول- ماده ۲۵ منشور و دو تفاهات..... ۱۰۵
- گفتار دوم- ماده ۲۵ منشور و مواضع دولت ها در جلسات شورای امنیت..... ۱۰۸
- قسمت اول- قضیه فلسطین: مناقشه، ارتباط اسرائیل..... ۱۰۸
- قسمت دوم- نقش شورای امنیت در پیشگیری از مخاصمات مسلحانه..... ۱۱۱
- قسمت سوم- قضیه لاکربی: موضع جنبش عدم تعهد در ارتباط با تحریم های وضع شده علیه لیبی..... ۱۱۲
- قسمت چهارم- قضیه لاکربی: موضع سازمان وحدت آفریقا (اتحادیه آفریقا) در ارتباط با تحریم های وضع شده علیه لیبی..... ۱۱۶
- قسمت پنجم- رژیم تحریم ها و قطعنامه های شورای امنیت..... ۱۱۶
- قسمت ششم- عدم اشاعه و ماهیت صلح آمیز برنامه هسته ای ایران..... ۱۱۷
- گفتار سوم- تفسیر مورد پذیرش از ماده ۲۵ منشور..... ۱۱۹
- بند ششم- ماده ۵۵ منشور..... ۱۲۳
- مبحث سوم- محدودیت ها و معیارهای خارج از منشور..... ۱۲۹

بند اول - حقوق بین الملل عرفی.....	۱۳۰
گفتار اول - تسری قواعد عرفی حقوق بشر از طریق قیاس با حقوق بین الملل بشردوستانه.....	۱۳۳
گفتار دوم - اصول راهنما برای شورای امنیت در اعمال تحریم ها.....	۱۳۶
قسمت اول - لزوم اعمال تحریم ها بر مبنای احتمالات قانونی.....	۱۳۶
قسمت دوم - ضروری و متناسب بودن تحریم ها.....	۱۳۷
قسمت سوم - لزوم تفکیک رزمندگان و غیر رزمندگان (افراد عادی و رهبران سیاسی) در اعمال تحریم ها.....	۱۴۱
بند دوم - اصول کلی حقوق.....	۱۴۲
گفتار اول - دکترین و ماده ۳۸ اساسنامه دیوان بین المللی دادگستری.....	۱۴۳
گفتار دوم - اصل «حق از خلاف عاید نمی شود».....	۱۴۵
قسمت اول - رأی دیوان در قضیه پروژه گابچیکوو - ناگیماروس.....	۱۴۵
قسمت دوم - اثرات دولت ها در قضیه نظر مشورتی استقلال بکجانیه کوزوو.....	۱۴۷
قسمت سوم - نظریه قضی بین العربی در قضیه نظر مشورتی ساخت دیوار.....	۱۴۸
قسمت چهارم - وجه اشتراک آراء نظرات مذکور.....	۱۴۹
قسمت پنجم - قطعنامه های تحریمی و اصل «حق از خلاف عاید نمی شود».....	۱۵۰
گفتار سوم - اصل «پیش از حقوق دارنده، انتقال حقیقی نیست».....	۱۵۹
بند سوم - قواعد آمره.....	۱۶۱
گفتار اول - مصادیق قاعده آمره در دکترین.....	۱۶۳
گفتار دوم - مصادیق قاعده آمره در مجموعه حقوقی روابط خارجی ایالات متحده.....	۱۶۵
گفتار سوم - قاعده آمره در رویه قضایی دیوان بین المللی دادگستری.....	۱۶۵
قسمت اول - قضیه کنوانسیون نسل کشی.....	۱۶۶
قسمت دوم - قضیه بارسلونا ترکشن.....	۱۶۸
قسمت سوم - قضیه کارمندان دیپلماتیک و کنسولی ایالات متحده.....	۱۶۹
قسمت چهارم - قضیه نیکاراگوئه.....	۱۶۹
قسمت پنجم - قضیه حسن هابره (تعهد به محاکمه یا استرداد).....	۱۷۰
گفتار چهارم - قاعده آمره در رویه قضایی دیوان بین المللی کیفری برای یوگسلاوی سابق.....	۱۷۰

- گفتار پنجم- قاعده- آمره در رویه قضایی دیوان آمریکایی حقوق بشر..... ۱۷۱
- گفتار ششم- قاعده- آمره در رویه قضایی دیوان اروپایی حقوق بشر..... ۱۷۲
- گفتار هفتم- حق های بشری غیر قابل عدول و نظر کمیته حقوق بشر..... ۱۷۳
- گفتار هشتم- قاعده- آمره و قطعنامه های تحریمی شورای امنیت..... ۱۷۶
- گفتار نهم- محدودیت های قاعده- آمره برای شورای امنیت..... ۱۷۷
- گفتار دهم- طرق ایجاد محدودیت قاعده- آمره برای شورای امنیت..... ۱۷۹
- قسمت اول- اهداف و اصول منشور ملل متحد..... ۱۸۰
- قسمت دوم- حقوق معاهدات..... ۱۸۰
- قسمت سوم- اثر مستقیم و مستقل قاعده- آمره..... ۱۸۲
- یازدهم- اقسام تعارض ترماتیو قطعنامه شورای امنیت با قاعده- آمره..... ۱۸۴
- مقاله اول- حمایت تلویحی شورای امنیت از نقض قاعده- آمره..... ۱۸۴
- مقاله دوم- قضایا، لاکربی و تحریم های شورای امنیت علیه لیبی..... ۱۸۴
- مقاله سوم- کمیسیون نسل کشی و تحریم های شورای امنیت علیه یوگسلاوی..... ۱۸۶
- قسمت دوم- تأیید اعتبار با نقض لاحق قاعده- آمره توسط شورای امنیت..... ۱۸۷
- الف- رویه شورای امنیت در رابطه با منازعات در کیوزوو و مداخله نظامی ناتو در یوگسلاوی..... ۱۸۷
- ب- رویه شورای امنیت در رابطه با مداخله نیروهای ائتلاف به عراق..... ۱۹۰
- قسمت سوم- شورای امنیت و پذیرش صریح نقض قاعده- آمره..... ۱۹۱
- قسمت چهارم- تصمیمات و اقدامات شورای امنیت، به استناد نقض قاعده- آمره..... ۱۹۳
- الف- تصویب قطعنامه های تحریمی و اعمال تدابیر قهری علیه عراق..... ۱۹۴
- ب- تصویب قطعنامه های تحریمی و اعمال تدابیر قهری در مقابله با تروریسم..... ۱۹۸
- بند چهارم- اعلامیه جهانی حقوق بشر..... ۲۰۱
- مبحث چهارم- برآیند مباحث بخش اول..... ۲۰۶

بخش دوم: شورای امنیت: مبانی اعمال تحریم‌ها و رژیم تحریم‌ها و نقض حقوق بشر.....	۲۱۱
فصل اول: مبانی اعمال تحریم‌ها و ساز و کارهای نظارتی.....	۲۱۳
مبحث اول - تعریف و مفهوم تحریم.....	۲۱۳
مبحث دوم - هدف از اعمال تحریم‌ها.....	۲۱۵
مبحث سوم - خاستگاه تاریخی و تکامل تدریجی قواعد حقوقی ناظر بر تحریم‌ها.....	۲۱۷
مبحث اول - پایان جنگ جهانی اول و تأسیس جامعه ملل.....	۲۱۷
مبحث دوم - پایان جنگ جهانی دوم و تأسیس سازمان ملل متحد.....	۲۱۹
مبحث اول - تحریم‌های شورای امنیت از ۱۹۴۵ تا ۱۹۹۰.....	۲۲۰
مبحث دوم - تحریم‌های شورای امنیت از ۱۹۹۰ تا کنون.....	۲۲۱
مبحث چهارم - رویه شورای امنیت در استناد به ماده ۴۱ و فصل هفتم منشور.....	۲۲۵
مبحث پنجم - تدابیر فهری مذكور در ماده ۴۱ منشور و اقسام تدابیر قهری و تحریم‌ها.....	۲۲۶
مبحث ششم - کمیته‌های تحریم و نظارت بر اجرای تحریم‌ها.....	۲۲۹
مبحث اول - وظائف، کارکرد و نحوه تضمین نیری در کمیته‌های تحریم.....	۲۳۰
مبحث دوم - نقایص کمیته‌های تحریم و ضرورت اصلاح و ایجاد ساز و کار نظارتی مستقل.....	۲۳۲
فصل دوم: رژیم تحریم‌ها و نقض حقوق بشر.....	۲۳۷
مبحث اول - تحریم‌ها از ۱۹۴۵ تا کنون.....	۲۳۷
مبحث دوم - قطعنامه‌های تحریمی، رژیم تحریم‌ها و اثرات آن بر حقوق بشر.....	۲۳۹
مبحث اول - رودزبای جنوبی.....	۲۳۹
مبحث اول - صدور اعلامیه استقلال یکجانبه توسط رژیم اقلیت نژادپرست.....	۲۴۰
مبحث دوم - تحریم‌های جامع اقتصادی، مالی، دیپلماتیک، مسافرتی و هوایی.....	۲۴۱
مبحث سوم - نظارت بر اجرای تحریم‌ها.....	۲۴۳
مبحث چهارم - کنار رفتن رژیم اقلیت نژادپرست از قدرت و گذار به یک حکومت دموکراتیک.....	۲۴۳

- گفتار پنجم - نقض حق تعیین سرنوشت، حق بر غذا، حق آزادی تردد و حق حیات ۲۴۴
- بند دوم - آفریقای جنوبی ۲۴۷
- گفتار اول - سیاست تبعیض نژادی ۲۴۸
- گفتار دوم - تحریم تسلیحات و تجهیزات نظامی ۲۴۹
- گفتار سوم - نظارت بر اجرای تحریم ها ۲۵۱
- گفتار چهارم - برگزاری انتخابات آزاد و آغاز به کار دولت دموکراتیک ۲۵۱
- گفتار پنجم - تحریم های غیر الزام آور به مثابه مانعی بر اعمال حق تعیین سرنوشت ۲۵۱
- بند سوم - عراق ۲۵۳
- گفتار اول - تهاجم به کویت و اشغال آن کشور و تهدید ناشی از تسلیحات هسته ای ۲۵۳
- بند دوم - تحریم های اقتصادی، مالی، مسافرتی و تسلیحاتی ۲۵۴
- گفتار سوم - نظارت بر اجرای تحریم ها ۲۵۹
- گفتار چهارم - حملات هوایی ائتلاف به عراق و سرنگونی صدام ۲۵۹
- گفتار پنجم - نقض حق سلامت، حق حیات، حق بر آموزش و حق سلامت جسمانی و روانی ۲۶۰
- بند چهارم - جمهوری فدرال سوسیالیستی یوگسلاوی سابق ۲۶۶
- گفتار اول - وقوع و استمرار جنگ، خسارات جانی و مالی ناشی از آن ۲۶۶
- گفتار دوم - تحریم تسلیحات و تجهیزات نظامی ۲۶۷
- گفتار سوم - نظارت بر اجرای تحریم ها ۲۶۷
- گفتار چهارم - انعقاد موافقتنامه صلح دیتون ۲۶۸
- گفتار پنجم - نقض قاعده امره منع نسل کشی (حق حیات جمعی) ۲۶۸
- بند پنجم - لیبی ۲۷۵
- گفتار اول - انفجار هواپیمای پان امریکن و هواپیمای متعلق به خطوط هوایی فرانسه ۲۷۶
- گفتار دوم - تحریم های هوانوردی، تسلیحاتی، دیپلماتیک، مسافرتی، مالی و تجهیزات هواپیما ۲۷۶
- گفتار سوم - نظارت بر اجرای تحریم ها ۲۷۹
- گفتار چهارم - پرداخت غرامت و تعهد به همکاری در ارتباط با عملیات تروریستی ۲۸۰

گفتار پنجم- نقض آزادی مذهب، حق آزادی تردد، حق حیات، حق برخورداری	
از جبران خسارت	۲۸۱
بند ششم- جمهوری فدرال یوگسلاوی (صربستان و مونته نگرو)	۲۸۶
گفتار اول- جنگ در بوسنی و هرزگوین	۲۸۶
گفتار دوم- تحریم های اقتصادی، مالی، دیپلماتیک، ورزشی و فرهنگی	۲۸۷
گفتار سوم- نظارت بر اجرای تحریم ها	۲۹۱
گفتار چهارم- برگزاری انتخابات آزاد در بوسنی و هرزگوین	۲۹۱
گفتار پنجم- نقض حق بر غذا، حق سلامت، حق حیات، حق بر ورزش، حق بر	
حرکت خسارت مؤثر	۲۹۲
بند هفتم- هائیتی	۳۰۲
گفتار اول- کودتای نظامی، وقوع بحران بشردوستانه و آوارگی جمعیت غیر	
نظامی	۳۰۳
گفتار دوم- تحریم های تسلیحاتی، مسافرتی، مالی و هوایی و تحریم نفت و	
مشتقات آن	۳۰۴
گفتار سوم- نظارت بر اجرای تحریم ها	۳۰۶
گفتار چهارم- بازگشت زنان به ترانزیت، به هائیتی	۳۰۶
گفتار پنجم- نقض حق سلامت و حق حیات	۳۰۶
بند هشتم- سیرالئون	۳۰۸
گفتار اول- کودتای نظامی، استمرار خشونت و نقض شرایط وخیم بشر	
دوستانه	۳۰۹
گفتار دوم- تحریم های تسلیحاتی و مسافرتی و تحریم نفت و مشتقات آن	۳۱۰
گفتار سوم- نظارت بر اجرای تحریم ها	۳۱۲
گفتار چهارم- بازگشت رئیس جمهور منتخب سیرالئون به آن کشور	۳۱۲
گفتار پنجم- نقض حق سلامت و حق حیات	۳۱۱
بند نهم- طالبان و القاعده	۳۱۵
گفتار اول- مقابله با تروریسم و محکوم نمودن فعالیت های تروریستی	۳۱۷
گفتار دوم- تحریم های مالی، هوایی، تسلیحاتی و مسافرتی	۳۱۷
گفتار سوم- نظارت بر اجرای تحریم ها	۳۲۱
گفتار چهارم- نقض حق آزادی تردد، حق بر مالکیت، حق دادرسی منصفانه و	
حق بر حریم خصوصی	۳۲۲
قسمت اول- گزارش های حقوقدانان بین المللی و ایجاد ساز و کارهای	
جدید توسط شورای امنیت	۳۲۴

قسمت دوم- نهایی ساز و کارهای موجود و اقامه دعوی در مراجع قضایی و شبه قضایی.....	۳۳۰
الف- قضیه یاسین عبدالله کادی و قضایای مشابه.....	۳۳۲
ب- قضیه نیل صیادی و پاتریشیا وینک.....	۳۴۹
ج- قضیه یوسف مصطفی نادا.....	۳۵۷
بند دهم- جمهوری اسلامی ایران.....	۳۷۰
گفتار اول- برنامه هسته ای ایران و فعالیت های مرتبط با غنی سازی اورانیوم.....	۳۷۱
گفتار دوم- تحریم های اقتصادی، مالی، تسلیحاتی، مسافرتی و علمی-آموزشی.....	۳۷۵
گفتار سوم- نظارت بر اجرای تحریم ها.....	۳۸۲
الف- حق بر آموزش، حق بر خوردارگی از حمایت قضایی مؤثر، حق دارسی منصفانه، حق تعیین سرنوشت.....	۳۸۳
قسمت اول- قضیه منع تحصیل و آموزش دانشجویان ایرانی تبار در هلند.....	۳۸۵
قسمت دوم- قضیه فریدون محمودیان و شرکت فولمین.....	۳۹۱
قسمت سوم- قضیه بانک سینا.....	۳۹۸
قسمت چهارم- قضایای اخیر.....	۴۰۳
مبحث سوم- برآیند مباحث بخش دوم.....	۴۱۰
نتیجه گیری.....	۴۱۳
منابع.....	۴۲۵
الف: فارسی.....	۴۲۵
ب: انگلیسی.....	۴۲۶

دیباچه

شورای امنیت ملل متحد در ایفای مسئولیت خود در حفظ صلح و امنیت بین المللی به اعمال تحریم علیه دولت ها، بازیگران غیر دولتی و اشخاص حقیقی و حقوقی مبادرت می نماید. تحریم هایی که شورا علیه اشخاص حقیقی و حقوقی وضع می کند در مواردی به دلیل تهدید غیر قضائی تصمیم گیری و یا به دلیل محدودیتهائی که نسبت به اشخاص و اموال آنها به بار می آورند، مغایر حقوق و آزادی های اشخاص موضوع تحریم است.

ماده ۱ منشور اهداف اصلی ملل متحد، امنیت بین المللی، حفظ صلح و امنیت بین المللی، پیشبرد و تشویق احترام حقوق بشر و آزادی های اساسی در زمره مهم ترین اهداف ملل متحد می باشند. از آنجا که سازمان ملل متحد به ویژه شورای امنیت مسئولیت حفظ صلح و امنیت بین المللی را برعهده دارد و از طرف دیگر، سازمان و ارکان آن در راستای انجام وظایف و اعمال اختیاراتشان ملزم به رعایت موازین و مقررات حقوق بشر می باشند، تحقق هر دو هدف فوق الذکر آرمان تدوین کنندگان منشور و دولت های عضو آنست.

واقعیت این است که در زمان تدوین منشور تصور اینکه یکی از ارکان سازمان ملل در راستای اعمال اختیاراتش موجبات نقض حقوق بشر و آزادی های اساسی را فراهم نماید، تا حد زیادی دور از ذهن بود. با این حال، نگاهی به رویه شورای امنیت و تحریم های اعمال شده از سوی آن نهاد حاکی از آن است که قطعنامه های تحریمی شورای امنیت در مواردی موجبات نقض حقوق بشر و آزادی های اساسی را فراهم نموده است. بنابراین، شورا در راستای تحقق یکی از اهداف

اصلی ملل متحد یعنی حفظ صلح و امنیت بین المللی، از هدف دیگر منشور یعنی پیشبرد و تشویق احترام به حقوق بشر غفلت نموده است.

علیرغم عدم تصریح منشور به لزوم تبعیت شورا از قواعد حقوق بین الملل از جمله موازین و مقررات حقوق بشر، مواد مختلف منشور تلویحاً به تسری قواعد و مقررات حقوق بین الملل به شورا اشاره دارند. لزوم تبعیت شورا از قواعد و مقررات حقوق بین الملل بدواً مبتنی بر منشور است، ضمن اینکه دکترین، اصول کلی حقوق، رویه قضایی بین المللی و مواضع حقوقی دولت ها و سازمان های بین المللی نیز جملگی گویای محدودیت های حقوقی ناظر بر اختیارات شورای امنیت در تصویب قطعنامه های تحریمی و حفظ صلح و امنیت بین المللی است.

سازمان ملل متحد و نهادهای بین المللی دو هدف اصلی منشور ملل متحد یعنی حفظ صلح و امنیت بین المللی، پیشبرد و تشویق احترام به حقوق بشر و آزادی های اساسی دغدغه و مباحث اصلی انتخاب موضوع رساله دکتری توسط آقای دکتر مهداد فلاح اسدی بوده است. علاوه بر این، اعمال تحریم های بین المللی از سوی شورای امنیت علیه اشخاص قضایی و حقوقی به صورت بالفعل نیز ناقض برخی حقوق و آزادی های اساسی است و بنابراین برخی کشورها نیز بوده است؛ و این دلیل دیگری است که آقای دکتر فلاح اسدی موضوع رساله خود را تحت عنوان «چالش های حقوق بشری تصویب و جاری قطعنامه های تحریمی شورای امنیت» تصویب و به پایان رسانده است.

انتخاب موضوع فوق الذکر توسط آقای دکتر فلاح اسدی به ویژه در یک برهه زمانی خاص صورت گرفته است که مراجع قضایی داخلی و منطقه ای آراء درخور توجهی در خصوص تعارض قوانین و مقررات داخلی و منطقه ای که در راستای اجرای مفاد برخی قطعنامه های تحریمی شورای امنیت به تصویب رسیده اند - با حقوق بشر و آزادی های اساسی، صادر نموده اند. از این جهت، موقعیت سنجی، درایت و حسن سلیقه در انتخاب موضوع قابل تحسین است.

ایشان در زمان انجام تحقیقات مربوط به رساله مدتی به عنوان محقق در کتابخانه کاخ صلح لاهه مشغول تحقیق و جمع آوری مطالب مرتبط با موضوع رساله بوده است. آقای دکتر فلاح اسدی از منابع بی نظیر کتابخانه کاخ صلح نهایت استفاده را برده است و این امر در پیشبرد تحقیق و ارائه نظرات بدیع نقش بسزایی داشته است. آقای دکتر فلاح اسدی در بهمن ماه ۱۳۹۲ با درجه عالی از

رساله دکتری خود در دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی دفاع نموده است. در پایان جلسه دفاع، هیئت محترم داوران ضمن تحسین و استقبال از تحقیقات به عمل آمده و نظرات ارائه شده در رساله، بر عمق تحقیق، کیفیت و راهگشایی رساله ایشان متفق القول بودند.

اینجانب به عنوان استاد راهنمای آقای دکتر فلاح اسدی از نزدیک در جریان فعالیت مستمر و تلاش خستگی ناپذیر ایشان در انجام تحقیقات بوده ام و بر این اعتقادم که تحقیقات به عمل آمده و نظرات ارائه شده در رساله می تواند در شناخت مسائل تحریم ها و برون رفت از آنها راهگشا باشد.

مهمترین و اصلی اثر حاضر تلاش تحسین برانگیز مؤلف محترم در تشریح ۱۰ رژیم تحریمی شورای امنیت و تبیین همه محدودیت های حقوقی ناظر بر اختیارات شورا در تصویب قطعنامه های تحریمی و اعمال تحریم ها در پرتو قواعد و مقررات منشور مالیات، حقوق بین الملل عرفی، اصول کلی حقوق و رویه قضایی بین المللی است.

این موفقیت را به جناب آقای دکتر فلاح اسدی صمیمانه تبریک می گویم و امیدوارم این اثر برای حقوقدانان کشور، به ویژه کارشناسان و مشاوران حقوقی بین المللی و مقاماتی که مسئولیت نمایندگی و تبیین مواضع دولت را در سازمانهای بین المللی بر عهده دارند، مفید واقع شود.

دکتر سید جمال سیفی

دانشیار دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی

اردیبهشت ۱۳۹۳